

Ocena

Rozprawy doktorskiej Pani lekarz medycyny Izabeli Łukawskiej - Popieluch, zatrudnionej w Katedrze i Klinice Otolaryngologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, na temat: „ Wyniki leczenia chirurgicznego przyzwojaków kości skroniowej i podstawy czaszki”. Promotorem tej dysertacji jest Pan prof. dr hab. med. Kazimierz Niemczyk.

Inspiracją i koniecznością podjęcia badań klinicznych oceniających wyniki leczenia, jest najczęściej brak możliwości uzyskania poprawy zdrowia lub całkowitego wyleczenia choroby i zapewnienie powrotu chorego do takiego stanu zdrowia aby mógł wrócić do społeczeństwa w pełnej samodzielności i bez uszczerbku na zdrowiu. W pewnych jednostkach czy zespołach chorobowych jest to spowodowane dużymi trudnościami diagnostycznymi, leczniczymi = operacyjnymi i rehabilitacyjnymi. Dlatego pisze się dysertacje naukowe i toczą się spory, które w konsekwencji wprowadzają postęp we wszystkich tych elementach postępowania. W konsekwencji w sposób wymierny zmniejszają one cierpienie chorego, przeciwdziałają powikłaniom w kalkulowanym w każde postępowanie lecznicze i często równocześnie minimalizując ekonomiczne koszty leczenia.

Badania, które przeprowadziła autorka rozprawy doktorskiej dotyczą nowotworów kości skroniowej i podstawy czaszki, bardzo trudnych do oceny wielkości i rozległości i w konsekwencji często skrajnie trudnego leczenia operacyjnego. Katedra, w której przeprowadzono badania do ocenianej dysertacji, jest wiodącym miejscem w Polsce leczącym to schorzenie. Dlatego jest dla mnie słuszne i właściwe podjęcie tego tematu naukowego.

Przedstawiona mnie do oceny rozprawa dotyczy oceny leczenia tego rzadkiego schorzenia. Liczy ona 155 stron druku komputerowego z piśmiennictwem oraz 32 tabele i 38 rycin zamieszczonych w tekście. Niektóre dane są przedstawione w formie tabel. Układ pracy jest typowy dla badawczej pracy klinicznej i posiada 11 podstawowych rozdziałów. Pracę kończy aneks przedstawiający dwa załączniki.

We wstępie posiadającym liczne podrozdziały, autorka przypomina wiele danych zaprezentowanych jako uzasadnienie dlaczego ten temat był wart analiz i badań. Przypomina ona budowę anatomiczną tkanek atakowanych przez ten nowotwór, prezentuje ona najnowsze dane na temat jego etiologii, epidemiologii i genetyki. Przedstawia histopatologię przyzwojaków i ewolucje klasyfikacji tego guza, obraz kliniczny i postępowanie diagnostyczne; kończąc rozdział "wstępu" przedstawianiem obecnie stosowanych technik operacyjnych w zależności lokalizacji i wielkości tego nowotworu. Cały ten rozdział jest napisany dlaczego ten temat jest wart analiz i badań.

Cel pracy został sformułowany zrozumiale i konkretnie w postaci czterech pytań szczegółowych. Autorka w całej dysertacji dąży do uzyskania jednoznacznych odpowiedzi.

Materiał badawczy stanowi 63 chorych leczonych operacyjnie w latach 2000 do 2015. Z nich jeden miał ten nowotwór obustronnie i tego operowanego doktoranta analizowała osobno z jednej, a osobno z drugiej strony w swoich badaniach. Do analiz włączyła dwóch operowanych w innym ośrodku. Grupa została dobrana prawidłowo.

W metodyce została zaprezentowana rozległa skala badań. Między innymi autorka przygotowała własną bazę danych operowanych chorych. Chcąc uzyskać jak największy materiał badawczy doktorantka włączyła operowanych w okresie 15 lat. Natrafiła na duże trudności w zbieraniu danych, bowiem wypełniający dokumentację leczniczą operowanych wiele lat temu, wypełniali ją zgodnie z tamtymi przepisami a nie pod obecnie oceniane naukowe opracowanie. W rezultacie takiej metody badawczej doktorantka otrzymała bardzo wiele wyników trudnych do prostych i jednoznacznych interpretacji. Dla mnie najlepszym przykładem tych trudności jest strona setna dysertacji, kiedy to warunki wielkości guza stwierdzone w czasie zabiegu decydowały o konieczności wykonania derutacji lub o niewykonaniu tej procedury. Natomiast samo wykonanie tej procedury w tak doskonałej klinice, oczywiście nie mogło decydować o wystąpieniu niedowładu nerwu VII. O tych i innych trudnościach autorka pośrednio przyznawała w rozdziale „Dyskusja”. Dzięki wprowadzeniu metod statystycznych nawet najmniejsze liczbowo grupy chorych z poszczególnymi danymi mogły być poddane analizie i jej wyniki

zobiektywizowane. Dlatego doktorantka uniknęła możliwości przyjęcia hipotezy fałszywej.

Wyniki badań są konkretne i dokładne. Na każde pytanie postawione w rozdziale cel pracy uzyskano odpowiedź. Te wyniki kandydatka prezentuje wyczerpująco w sposób opisowy na stronach 129-130.

Moim zdaniem najważniejszy wynik pracy doktorantki to udowodnienie, że można na podstawie prawidłowo zebranego wywiadu, podejrzewać z dużym prawdopodobieństwem ten nowotwór. Objętość guza wpływa na występowanie pooperacyjnego niedowładu nerwu VII, a prawdopodobieństwo nawrotu nowotworu pojawia się częściej przy pierwotnej lokalizacji tego guza w otworze żyły szyjnej. W odległej ocenie funkcji różnych nerwów od operacji czynność nerwu VII się poprawia, natomiast spotyka się niedowład n. X. Ale doktorantka podkreśla konieczność indywidualnej diagnostyki i terapii każdego chorego z tym nowotworem.

Dyskusja doskonale oddaje interpretację danych uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy doktorantki z wynikami innych autorów. Komentarz jest właściwy i dobrze wyważony, aczkolwiek parę razy autorka odnosiła się do danych zamieszczonych wcześniej w rozdziale „wstęp”.

217 prezentowanych pozycji piśmiennictwa świadczy o tym, że autorka dogłębnie poznała i nauczyła się najnowszych danych naukowych w specjalistycznym czasopiśmie o postępowaniu diagnostycznym, leczniczym – operacyjnym i opiece po wykonanym zabiegu, pamiętając o możliwościach leczenia napromienianiem.

Praca doktorska Pani lekarz medycyny Izabeli Łukawskiej - Popieluch, zasługuje na wyróżnienie. Winna ona być opublikowana w czasopiśmie o wysokim wskaźniku cytowań, a sama doktorantka o ile spełnia wymogi formalne, nominowana do prestiżowej nagrody im. J. Miodońskiego.

Dlatego z prawdziwą przyjemnością zwracam się z wnioskiem do Pana Dziekana i Wysokiej Rady Wydziału Lekarskiego Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, dopuszczenie Pani lekarz medycyny Izabeli Łukawskiej - Popieluch, do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

KIEROWNIK
Katedry i Kliniki Otolaryngologii
Collegium Medicum III
Prof. dr hab. med. Jacek Szafraniec